

9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

3

Giriş

9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

3

Giriş

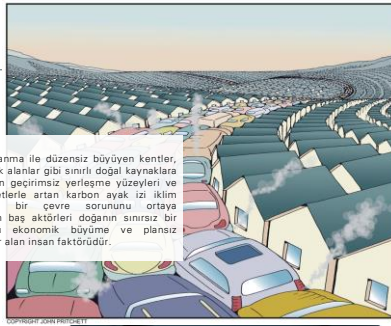
9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

4

Sorun

Kentsel yayılma ve saçaklanma ile düzensiz büyüyen kentler, verimli tarım arazileri, sulak alanlar gibi sınırlı doğal kaynaklara zarar vermekte, genişleyen geçimsiz yerleşme yüzeyleri ve taşıt kullanımı vb. faaliyetlerle artan karbon ayak izi iklim değişikliği gibi küresel bir çevre sorununu ortaya çıkarmaktadır. Bu sorunun baş aktörleri doğanın sınırsız bir kaynak olarak gördüğü ekonomik büyüme ve plansız kentleşme süreçlerinde yer alan insan faktörüdür.

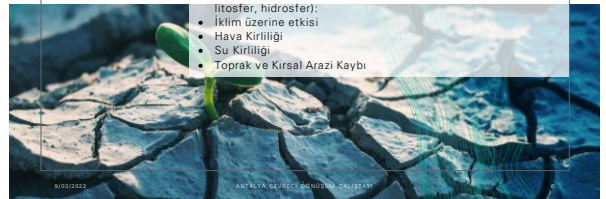
9/03/2022

SÖZLEŞİMİZİN 2. KISMI

Arka plan

Plansız kentleşmenin çevre üzerine tahribatı genellikle üç şekilde meydana gelmektedir.

- Doğal Yaşam Alanlarının Yerleşim Alanlarına Dönüşmesi (habitat üzerindeki etki):
 - Aşırı Doğal Kaynak Çıkarımı ve Tüketimi:
 - Atıkların Dünya Tabakaları Üzerindeki Etkisi (atmosfer, iktosfer, hidrosfer):
- İklim üzerine etkisi
 - Hava Kirliliği
 - Su Kirliliği
 - Toprak ve Kırsal Arazî Kaybı

9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

Antalya mevcut durum

Antalya zengin doğal, kültürel, tarihi ve çevresel değerlere sahip bir kıyı kentidir. Kentin çevresini oluşturan dağlar, tarım alanları, ormanlar, koylar, vadiler ve akarsular, çevresel ekosistemi oluşturan doğal yapı elemanları olarak kentlin imajına büyük katkı sağlamaktadır.

1983 yılında yürürlüğe giren 2834 sayılı **Turizm Tevvik Kanunu** ile kentteki yatırımlar artmış, buna bağlı olarak turistik yatak kapasitesi büyük artış göstermiştir. Turizm sektöründeki gelişmelerin önemli bir göstergesi olan yatak kapasitesindeki artışların kent ekonomisine, sosyal ve kültürel altyapı gelişmesine önemli katkılardan olmuştur.

Antalya

9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

8

OUR COMMON FUTURE

THE WORLD COMMISSION
ON ENVIRONMENT
AND DEVELOPMENT

1987

Copyright: Dünya Barış 2008

" Bu nedenle, pek çok ülkede uluslararası politikalar doğrultusunda akıllı büyüme, yeni şehircilik, yeşil bina hareketi, derişik kent, karşı-kentleşme, yeşil kentler, ekolojik planlama ve eko-kentler gibi sürdürülebilir kentleşme yaklaşımları ve akımları ortaya çıkmıştır.

9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

Antalya mevcut durum

Antalya ülkemizdeki nüfus artışı, göç ve kentleşmeden en fazla etkilenen kentlerden birisidir. Nüfus artış hızı % 1,46 ile Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Kentimizdeki mevcut kentleşme sorunlarının başında altyapı ve ulaşım sorunları, yapılaşmanın çevre üzerindeki baskısı, su ve toprak kirliliği sorunları, üst ölçekli ve kent bütününde planlama sorunları, afete yönelik riskleri azaltıcı sakinim planlarının bulunmaması, kent bütününde kentsel dönüşüm müdahale biçimlerinin plan bütünlüğü içerisinde belirlenmemesinden dolayı parçacık riskli alan tanımlarıyla plan bütünlüğünden koparılan uygulamalar, yapılaşmanın tarım ve orman alanlarına, açık-yeşil alanlara olan baskısı, kamusal hizmetlere erişilebilirlikte yaşanan sorunlar, ekonomik, sosyal ve fiziksel anlamda meydana yaşanan sorunlar, katilim ve yönetim sorunları yer almaktadır.

Antalya

9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

9

Antalya kenti sahip olduğu zengin tarihsel, doğal, kültürel ve ekolojik özellikleriyle ülkemizin en popüler turizm kentlerinden birisidir. Kent son yıllarda kentleşmeye bağlı olarak hızlı bir değişim geçirmekte, alanaal olarak büyümekte, nüfusu hızlı bir şekilde artmaktadır.

Kent planlarında sistemli bir yeşil alan planlama politikasının olmaması, bu yaşanan süreçte doğal alanların, korunacak değerlerin ve yeşil alanların yapılaşma baskısı altında kalmasına neden olmakta, kentte yeşil alanlara duyulan ihtiyaç her geçen gün daha da artmaktadır. 2005 yılı verilerine göre Antalya'da kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 4,4 m² ile İmar mevzuatında öngörülenden azdır. Antalya gibi zengin ekolojik değerlere sahip olan bir kentte yeşil alanların sistemli bir şekilde planlanması, korunması ve yönetilmesi önem taşımaktadır.

Bu kapsamda «Antalya Kenti Yeşil Alanlarının Çok Ölçekli Analizi Ve Planlama Stratejilerinin Geliştirilmesi» başlıklı çalışma Antalya kenti için yapılan en kapsamlı yeşil alan çalışması olup, yeşil alan planlaması konusunda rehber niteliği taşımaktadır (E. Manavoğlu, 2013).

9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

10

Çevreci Kentleşme Nedir?

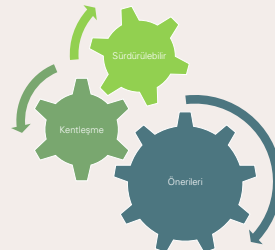
9/03/2022

Çevreci Kentleşme

Kentleşmenin çevre üzerine verdiği zararları önlemek, yaşam kalitesi yüksek mekanların oluşturulmasını sağlamak ve bu konuda üst ölçekli planlama kararlarından alt ölçekli tasarım kararlarıyla bir plan hiyerarşisi sistemi içerisinde tüm sektörler açısından çevresel önlemlerin alındığı ve uygulama programlarının oluşturduğu kentleşme süreci çevreci kentleşme kavramıyla tanımlanmaktadır.

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

11

9/03/2022

ANTALYA ÇEVRECI DÖNÜŞÜM ÇALIŞTAYI

12

Planlama

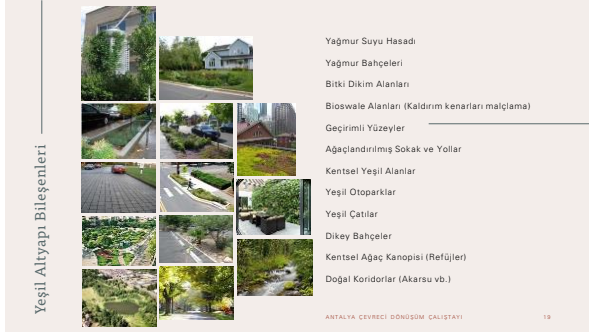
Derişik
Sürdürülebilir Ulaşım
Yönlük
Çeşitlik
Karma Arazi Kullanımı
Yenilenebilir Enerji Kullanımı
Yeşil Tasarım

Mimarî Tasarım

Akıllı Binalar
Yeşil Sertifikalı Binalar
Çatı Bahçeleri

Peyzaj Planlama

Yeşil Altyapı Uygulamaları
Yeşil Ağı Sistemi

Gaziantep

Gaziantep Allahın Daresi boyunca planlanan yeşil koridor, kent parkı, botanik park, yağmur suyu toplama alanları vb. uygulamaları doğa tabanlı çözümler kullanılmaktadır. Böylece yine yeşil alan erişilebilirliği ve kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarında artış, rekreasyonel kaynak oluşturma, kentsel ısı adası etkisini azaltma, iklim değişikliğine uyum, sel-bağırını kontrol, hava ve toprak kalitesinde artış, kişisel havalandırma, erozyon kontrolü, gürültü azaltma, canlılar için yaşam alanı sağlama, karbon tutumunda artış, sosyo-kültürel değerlerdeki artış gibi pek çok ekolojik ve sosyolojik kazanımları sağlamıştır. Koridor boyunca tasarlanan yeşil alanlar boyunca yağmur suyu kontrolü, sızdırma ve filtrasyonu işlevine sahip biki serdi ve alan içerisinde Yeşil Zine gibi özel fonksiyonlu yapılar ve bahçeler kullanılmaktadır.

B032022

ANTALYA ÇEVRE BÜYÜKŞİHİDİ ÇALIŞTAYI

35

Özetle;

Yeşil Altyapı bağlamında;

1. Çevresel değerler ve doğal habitatlar korunmalı, biyoçeşitliliğin devamlılığı sağlanmalıdır.
2. Kentleşme planlı olmalıdır.
3. İklim Değişikliğine Duyarlı Planlama Yaklaşımı oluşturulmalıdır (yeşil ağ sistemleri). Kentsel açık ve yeşil alanlara yönelik stratejiler belirlenmeli ve kent planlarında yeşil altyapıya yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Kentsel peyzajlarda oluşan sıcaklık değişiklikleri enerji tüketimi ve hava kalitesini olduğu kadar insan sağlığını ve konforunu doğrudan ve dolaylı olarak etkilemekte ve bu nedenle kentsel planlamada ve iklim değişikliğinin etkilerini azaltmada etkin kullanılmaları gerekmektedir. Yeşil çatılar, yeşil cephe ve çim alanlar gibi alternatiflerle birlikte bu işlevleri tam olarak yerine getirebilmeleri için kent planlarında bir sistem dâhilinde, belirli standartlara uygun ve yeterli büyüklükte planlanmalı ve kent dokusu içinde düzenli bir dağılıma sahip olmalıdır.
4. Kentte yeşil alan sistemi oluşturulmalıdır. Kentsel yeşil alan sayısı artırılmalı ve bağlantı sağlanmalıdır. Kentsel yeşil alanlar iklim değişikliği ve adaptasyon sürecinde kentsel altyapının bir parçası olarak kabul edilmelidir. Yeşil alanlar karbon emilimi özelliği ile hava kirliliğini azaltması ve kalitesinin iyileştirilmesi, sera gazı etkisinin azaltılması ile hava sıcaklıklarının düşürülmesi, yerel mikro iklimi nispeten düzenleyerek kentsel alanlarda kentsel ısı adalarının etkilerini azaltmak için önemli, uygun maliyetli bir çözümdür. Kentin düzenli olarak gelişimi ve gelişiminin kontrol altına alınması, tarımsal kaynakların korunması ve kentin doğal kaynaklarının sürdürülebilirliği yine yeşil alan planlamasıyla sağlanacaktır.
5. Su Kaynakları Korunmalıdır. Su kaynaklarının akıcı yönetimi ve kuraklığın engellenmesi için iklimsel ve hidrolojik değişkenler düzenli olarak takip edilmeli ve normalden sapmaların sebepleri tespit edilmeli ve kentlerde yeşil alanlar ve mavi altyapı sistemi dahilinde oluşturulmalıdır.

Özetle;

Yapısal ve Yönetimsel bağlamda;

1. Akıllı Kent Uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. Enerji verimli binalar inşa edilmeli ve teşvik edilmelidir.
2. Sürdürülebilir Ulaşım Sistemleri oluşturulmalı, toplu taşıma teşvik edilmeli, yayalaştırma politikaları hayata geçirilmelidir.
3. Gari Dönüşüm Programları yaygınlaştırılmalı ve teşvik edilmelidir.
4. Kent Kimliği ve kent kültürünü geliştirici çalışmalar içerisinde bulunulmalı ve sosyal sürdürülebilirlik sağlanmalıdır.
5. Kıyılarda gerçekleştirilen planlama uygulamalarında, deniz seviyesi yükselmesi riski de bir planlama kriteri olarak göz önünde bulundurulmalı ve yasal, yönetmelik önlemler öncelikle bu kapsama giren alanlar için ele alınmalıdır. Bu bağlamda Bütüncül Kıyı Alanları Planlarının mevcut durumda il bazında hazırlanmasının önüne geçilerek bölgesel bazda yürütülmesi ve havza ölçeği de dikkate alınarak ve Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından hazırlanmakta olan Nehir Havza Yönetim Planları ve Havza Koruma Planları ile bütünlük sağlanması doğru olacaktır.
6. Ele alınan her konu ve konu başlığına yönelik önerilerimizin ilgili uzmanlarla ayrı ayrı değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Nitekim çevresel kentleşme; planlama, ulaşım, tarım, turizm, su yönetimi, ekonomi, afet yönetimi, biyoçeşitlilik, atık yönetimi, enerji yönetimi gibi pek çok konuyu kapsamaktadır. Bu nedenle disiplinler arası uzmanlarla değerlendirilmesi oldukça önem taşımaktadır.

B032022

ANTALYA ÇEVRE BÜYÜKŞİHİDİ ÇALIŞTAYI

Teşekkürler

